

EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelmavalmistelu 2021-2027

Älykkäät maaseudut –webinaari

29.4.2020

Harri Ahlgren

TEM, Alueet ja kasvupalvelut –osasto

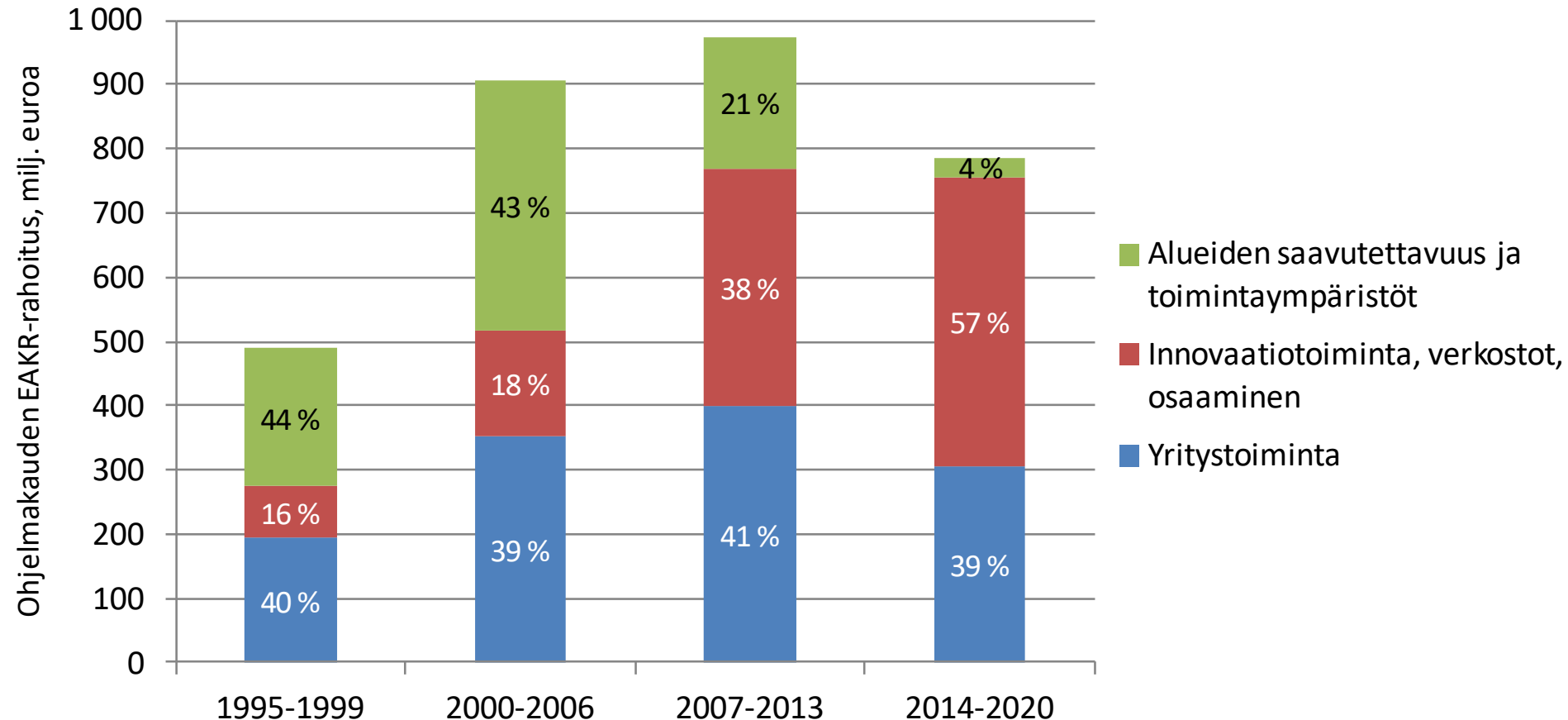
Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Lähtökohtia tulevalle ohjelmakaudelle

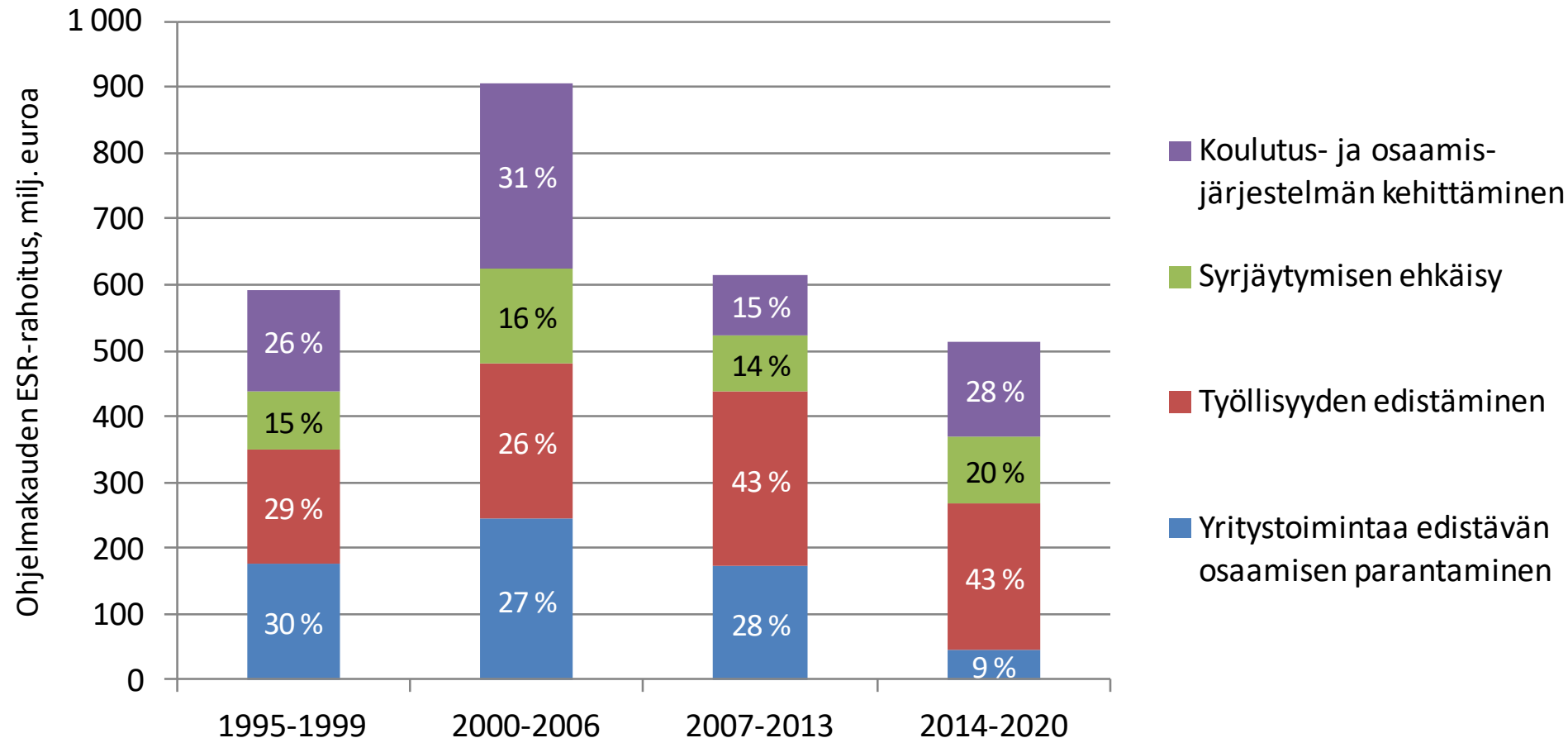
Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Suomen EAKR-rahoituksen indikatiivinen kohdentuminen eri ohjelmakausina*

*) Ohjelmakausikohtainen absoluuttinen EAKR-rahoitus, ei sisällä vastaavaa kansallista vastinrahoitusosuutta. Ohjelmakaudet eivät ole suoraan vertailukelpoisia keskenään, joten rahoituksen kohdentuminen perustuu osittain arvioon

Suomen ESR-rahoituksen indikatiivinen kohdentuminen eri ohjelmakausina*

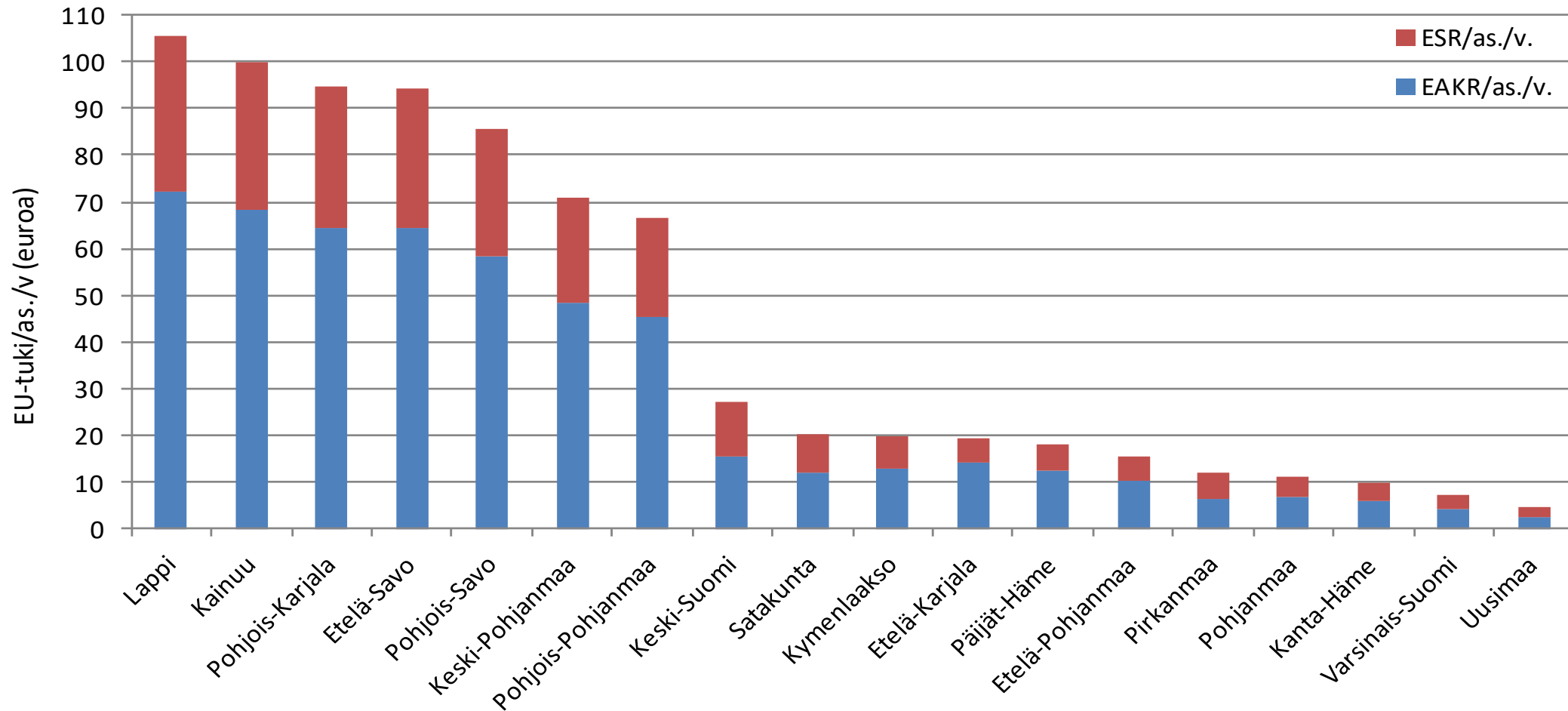

*) Ohjelmakausikohtainen absoluuttinen ESR-rahoitus, ei sisällä vastaavaa kansallista vastinrahoitusosuutta. Ohjelmakaudet eivät ole suoraan vertailukelpoisia keskenään, joten rahoituksen kohdentuminen perustuu osittain arvioon

EU-rahoitus rakennerahasto-ohjelmassa asukasta kohden/v. 2014-2020 (arvio)

EU-rahoitus asukasta kohden vuodessa maakunnittain 2014-2020 (arvio; alueellisessa päätöksenteossa oleva rahoitus, ml. kestävän kaupunkikehittämisen rahoitus)

Ohjelmakauden 2021-2027 valmistelutilanne

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Pääperiaatteita

- Uusi Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan ohjelmakausi alkaa vuoden 2021 alusta
- Suomen tavoitteena on käynnistää ohjelmakausi 1.5.2021
- Manner-Suomessa yksi rahastoja yhdistävä ohjelma (EAKR, ESR, JTF*)
- Ohjelmassa on sekä valtakunnallista että alueellista hanketoimintaa (valtakunnallisen toiminnan osuus EAKR:ssä max. 8 % ja ESR:ssä max. 20 %)
- Rahoittajina 4 ELY-keskusta ja 18 maakuntaliittoa sekä ruokavirasto (ESR:n vähävaraisten avun osalta)

*) JTF = Just Transition Fund, oikeudenmukaisen siirtymän rahasto

Rahoitus

- Komission alkuperäinen (kevät 2018) esitys Suomen saannoksi:

Alueluokka	Milj. euroa
Siirtymäalueet (Etelä-, Länsi, Itä- ja Pohjois-Suomen NUTS2-alueet)	1 040,9
Harvan asutuksen lisärahoitus (Itä- ja Pohjois-Suomi)	272,8
Kehittyneemmät alueet (Helsinki-Uusimaa NUTS2-alue)	171,3
Yhteensä (pl. Ahvenanmaa)	1 485,0

- ESR:n osuus yhteensä 43,4 % (harvan asutuksen kehyksestä 25 %)
- EU:n enimmäisosuus julkisesta kokonaisrahoituksesta: siirtymäalueilla 55 %, kehittyneemmillä alueilla 40 %
- Kehyssiirrot mahdollisia kehittyneemmilta alueilta siirtymäalueille?
- **Tammikuussa 2020 esitelty JTF: 165 milj. euroa ”uutta rahoitusta”, mutta edellyttää (vähintään) 248 milj. euron lisäosuutta/siirtoa EAKR- ja ESR-rahoituksesta**
- Komissiolta uusi MFF-rahoitusesitys huhti-toukokuun vaihteessa
- Alueille annettu tehtäväksi laatia yksimielinen esitys maakuntakohtaiseksi rahanjaoksi 2021-2027 (ministerin toimeksianto, deadline 12.5.)

Uuden ohjelman strategiset painopisteet

Pk-yritysten kasvu ja kilpailukyky, ml. laajakaista- ja liikenneinvestoinnit IP-Suomessa

Vähähiilinen ja vihreä talous, ilmastonmuutoksen hillintä

Elinkeinoelämälähtöisten TKI-valmiuksien parantaminen ja TKI-verkostotyön edistäminen

Jatkuva oppiminen, ammatillinen liikkuvuus ja työvoiman kohtaanto

Työnhakijoiden työllistyminen sekä työelämän kehittäminen

Haavoittuvassa asemassa olevien osallisuus

Ohjelmaluonnos, versio nro 4 (huhtikuu 2020)

Toimintalinjat ja erityistavoitteet

EAKR-toimintalinja: Innovatiivinen ja hiilineutraali Suomi

- Erityistavoite 1.1. Innovaatiot ja TKI-verkostot aluetalouden uudistamiseksi ilmastokestävällä tavalla
- Erityistavoite 1.3. Pk-yritysten resurssiviisas kasvu ja kilpailukyky

ESR-toimintalinja: Työllistävä, osaava ja osallistava Suomi

- Erityistavoite 4.1. Polkuja töihin
- Erityistavoite 4.6. Uutta osaamista työelämään
- Erityistavoite 4.7. Yhdenvertaiseen osallisuuteen

ESR-toimintalinja: Aineellisen puutteen torjuminen

JTF-toimintalinja: Oikeudenmukaisen siirtymän rahasto

Teknisen tuen toimintalinja

Ajankohtaista kevään ja syksyn aikana

- Ohjelmaluonnos toimitettu viime viikolla komission epäviralliseen tarkasteluun
- Komission uudet linjaukset toukokuussa: MFF, yleisasetus, EAKR-asetus yms.?
- Kansallisia linjauksia odotetaan:
 - kestävän kaupunkikehittämisen toteutus (6 % EAKR:stä)
 - JTF:n toteutusalue
 - rahoituksen jakautuminen maakunnittain
- Ympäristöarviointi käynnissä
- Ohjelmaluonnoksen ja ympäristöselostuksen julkinen kuuleminen syksyllä
- VN käsittelee ohjelman syksyllä → komission viralliseen käsittelyyn
- Koronakriisin vaikutukset?
 - Pääpaino kansallisissa tukitoimissa (BF, ELY-keskukset, kunnat)
 - Joustoja käynnissä olevan ohjelman toteutukseen
 - Uusi ohjelma sisällöltään joustava, mutta pääpaino ”jälleenrakennusvaiheessa”

Maaseutunäkökulma

- **EAKR/ESR/JTF & muu EU-rahoitus & kansallinen rahoitus: eri välineiden muodostama kokonaisuus**
- **Työnjako:**
 - Uusi yritystukilaki huomioi paremmin rajapinnat, vähemmän rajoituksia
 - Maaseuturahasto ei rahoita kaupungeissa, tapauskohtaiset ratkaisut alueilla
- **Kansalaistoimijälähtöinen kehittäminen**
 - Tulevalla kaudella ei rajausta kaupunkialueille
- **Laajakaistainvestoinnit ja pienimuotoiset liikenneinvestoinnit**
 - Itä- ja Pohjois-Suomessa, EAKR:n harvan asutuksen erityisrahoitus; hankkeilla oltava elinkeinokytkentä
 - Kohtalo ratkeaa neuvotteluissa; komission suhtautuminen infrainvestointeihin kriittistä
- **JTF kohdistuu maaseutualueille?**
- **Koronakriisin jälkiseuraukset → uusia mahdollisuuksia maaseudulle?**
 - Digiloikka; nopeat muutokset palvelujen tuottamiseen ja työn tekemisen tapoihin (etätyö)
 - Globalisaatiokehityksen uudelleenarviointi

Kiitos!

Lisätietoja:

www.rakennerahastot.fi

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet